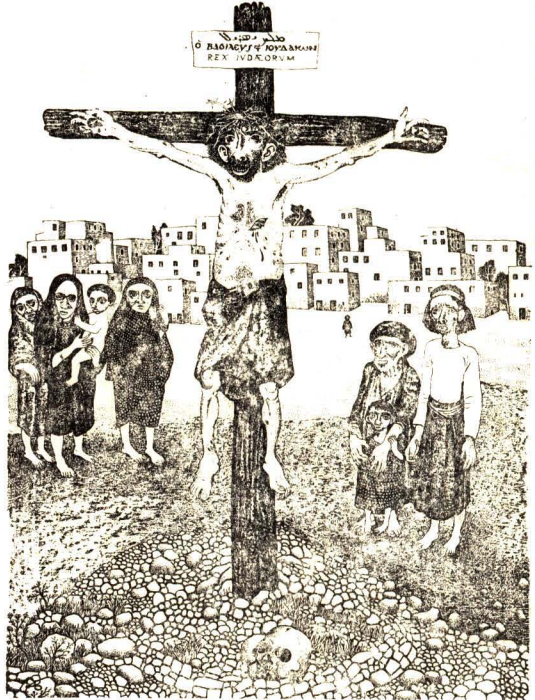

AZ AUSZTRIAI ÉS A MAGYARORSZÁGI ATEIZMUS HELYZETELEMZÉSE

1976. január 16 és 18. között magyar és osztrák szakemberek dr. Franz König bíboros, bécsi érsek, a Nemhívők Titkársága elnökének védnöksége alatt megbeszélést tartottak az ateizmus ausztriai és magyarországi helyzetéről. A kétnapos kollokviumot a bécsi egyetem teológiai karának keresztény filozófia-intézete szervezte. Magyarországról Dr. Nyíri Tamás professzor, a Magyar Püspöki Karnak a Nemhívők Titkárságához delegált megbízottja, valamint két munkatársa, Dr. Turay Alfréd filozófianár és Dr. Góják János plébános, Ausztriából három egyetemi tanár és három lekipásztori-egyházszociológiai szakember vett részt a találkozón. (Dr. Nyíri Tamás bécsi előadását lapunk májusi számában fogjuk közölni.)

A megbeszélésekről a következő rövid összefoglalót adták ki:

1. Az „ateizmus” jelenségét differenciáltan kell meghatározni, mivel
  - a) különféleképpen meghatározott istenképeket
  - b) egymástól nagyon különböző és bizonyult indítékokból tagad és
  - c) különféle pozitív célkitűzések kapcsolódhatnak, illetve ténylegesen kapcsolódnak hozzá.
2. A tanácskozók az ateista indítékú vallás- és egyházkritikát a keresztény hitfelfogás nélkülözhetetlen tényezőjének ismerik el, mivel a hívő keresztény nemegyszer hitének és gyakorlatának — amennyiben eltorzult — jogos bírálatát és helyesbítését láthatja meg bennük.
3. A dialógus mint tanulási folyamat kívánatos, ezért folytatni és éleníteni kell.
4. Ahhoz, hogy az egyház jobban megértse, hogyan járulhat hozzá az emberhez méltó élet feltételeinek és megvalósításának humanizálásához, nemcsak kívánatos, hanem szükséges is az ateista partnerrel folytatott párbeszéd.
5. A keresztényeknek és az ateistáknak az így értelmezett humanizálás kérdéseivel kapcsolatos közös, gyakorlati fáradozásai során nem szabad a dialógusnak ideológiai versengéshez (konfrontációhoz) vezetnie, hanem a kölcsönös megértést és a békés megegyezést kell szolgálnia.
6. A két ország helyzetének egybevetése a látókörök lényeges bővülése révén

Somogyi György: A Keresztrefeszített
(A művészt Vasadi Péter mutatja be a Vigilia Galériájában, lapunk 264. oldalán)

rendkívül hasznosnak bizonyult az elemző eszmecsere (Forschungsgespräch) szempontjából, ezért kívánatos lenne ezeket a megbeszéléseket folytatni. A résztvevők a „Magyar Tudományos Akadémia vallásszociológiai kutatásának öt-éves tervét” e kutatói eszmecsere folytatására nagyon ösztönöznek vélik.

7. A szocializáció tényezőinek érintett kérdései további vizsgáldást igényelnek. A tudásközlés szempontja, amely a vallási szocializációban uralkodó, a hit személyes elsajátítására elégtelennek látszik. A vallási tudásközlés szükségképpen nagyobb mértékben szorul kiegészítésre a hitnek mint az egzisztenciális tapasztalatokra adott válasznak a szempontja által.